

G A Z E T A KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 3go CZERWCA ROKU 1810 we WTOREK.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu naszym w Dreznie dnia 3go
Miesiąca Kwietnia roku 1810.

FREDERYK AUGUST.

z BOŻY ŁASKI, KRÓL SASKI, XIĄŻE WARSZAWSKI,
&c. &c.

Dopełniając Artykułów 16go, 70go i 75go Statutu Konstytucyjnego, na prośbę Należey Rady Stanu, postanowiliśmy i ustanowimy, następującą Organizacją Sądu Kasaacyjnego Xięstwa Warszawskiego.

ROZDZIAŁ I.

o Składzie Sądu Kassacyjnego.

Artkuł 1. Rada Stanu, do której włączeni są czterey Referendarze, przez Nas mianowani, odbywa obowiązki Sądu Kassacyjnego.

Artkuł 2. Referendarze przedstawiają i wyjaśniają sprawy, w których Rada Stanu dała wyroki, jako Sąd Kassacyjny.

Art: 3. Prokurator Nasz przy Sądzie Kassacyjnym, winien iest we wszystkich sprawach czynić swe wnioski, tak w tych, które z zażalenie stron przychodzą, jakoteż w tych, które Prokuratorowie Nasi przy Sądach i Trybunałach, do Sądu Kassacyjnego odwołują. Tenże Nasz Prokurator przy Sądzie Kassacyjnym, przeświadczywszy się o zwałczeniu form postępowania, lub o zwałczeniu samego prawa, albo o nadużyciu władzy przez Sąd, w sprawach ostateczną mocą odwołanych, chociażby żadna strona o to zażalenie w przeciągu trzech miesięcy nie zaniósła, powinien z obowiązku urzędu swego, sprawę taką wprowadzić do Sądu Kassacyjnego. — W niebytności Prokuratora Naszego przy Sądzie Kassa-

cyjnym, miejsce jego zastąpi Referendarz Rady Stanu, lecz nie ten, w którego Referacie iest sprawa.

Art: 4. Pisarz Sądu Kassacyjnego, będzie miał pod swoim dozorem Kancellaryą Kassacyjną, zastępowanym być może przez Regenta.

Art: 5. Dwunastu Mecenasów mianowanych przez Nas Króla, będzie miało wyłączne prawo, podawania łkarg do Kassacyi.

Niezgodne z prawdą wystawienie sprawy, pociąga za sobą utratę urzędu.

Art: 6. Komplet Sądu Kassacyjnego, najmniej składać się będzie, z Przydującego i czterech Członków, którzy mających.

Art: 7. Skoro jednomysłność nie zachodzi, prosta większość rzecz stanowi: wotowanie ma być głośne. W przypadku równości zdań, Przydujący rozwiązuje *paritatem*.

Art: 8. Sesyje, najmniej raz w tydzień odbywać się będą.

ROZDZIAŁ II.

Przedmioty czynności Sądu Kassacyjnego.

Art: 9. Sąd Kassacyjny, nie może nigdy rozsądzać sprawy, co do iey przedmiotu, ani pod tym względem zmieniać wyroki, przed nim zażkarszone; nie będzie wolno stronie udawać się do Kassacyjnego Sądu, iak tylko przeciw wyrokom, które mocą ostateczney instancyi rzecz rozstrzygnęły.

Art: 10. Następujące tylko powody mogą upoważnić odwołanie się. Łkargę lub doniesienie w wypadkach zaradzenia wymagających, do Sądu Naszego Kassacyjnego:

1mo) Gdy wyrok zapadł przeciw wyraźnemu prawu Cywilnemu lub Kryminalnemu

2do) Gdy w ciągu procesu, lub w ostate

cznym wyroku (nie przez stronę jednak rekursującą) zgwałconemi zostały, istotne Sądowego postępowania formalności, pod nieważnością zalecone.

3to) Gdy Sąd władzę swoją nad legalny obręb rozciągnął, bądź stanowiąc względem rzeczy niezadanych, bądź przyznając więcej nad żądanie strony, bądź sędząc powagą ostatecznej instancyi, tam gdzie miał tylko moc sądenia powagą niższej.

4to) Gdy one samowolnie ścieśnił, wyrokując mocą pierwszej Instancyi, gdzie miał prawo wyrokować mocą ostatecznej.

5to) Gdy wyrok zakarzonemu jest z przyczyny niewłaściwości Sądu, w którym wydany został.

6to) Jeżeli między iednemiż stronami, na mocy iednychże dowodów, lub dokumentów, lecz w różnych dwóch Trybunałach, albo Wydziałach Sądu Appellacyjnego, zapadły dwa wbrew sobie przeciwne wyroki, mocą ostatecznej instancyi.

7mo) Gdyby zaś w sprawie Kryminalney, o iedne zbrodnie, występki lub przewinienie dwóch w różnych Sądach było wskazanych, a Sąd Kassacyjny, mając osobny od każdego rekurs, ten za niestosowny do Kassacyi uznał, i odrzucił, w takim razie Minister Sprawiedliwości zaleci Prokuratorowi, aby powtórne wniesienie do Kassacyi obydwóch razem wyroków.

Od wyroków ostatecznych Sądu Wojskowego, udanie się do Kassacyi w ten czas tylko ma miejsce, gdy tenże Sąd Wojskowy przestąpił granicę władzy swojej, lub nie był właściwym.

Udawać się można do Kassacyjnego Sądu, również przeciw wyrokom oczywistym, iako i przeciw zaocznym.

Art: 11. Przeciąg czasu do udawania się do Kassacyi, przeciw wyrokom w sprawach Cywilnych, służy przez trzy miesiące od daty prawnego wyroczenia wyroku. Dla osób tylko za granicą na publiczney usłudze krajowej, bądź woienney, bądź Cywilney zostających, przeciąg trzy miesięczny, niniejszym Artykułem oznaczony, przedłużonym być może do sześciu miesięcy, a dla znajdujących się za granicą Europy, do roku.

Art: 12. W sprawach przedmiotu Kryminalnego, Polityczno-Poprawczego, i Policyjnego, przeciąg ten dla strony, służy tylko do dni dziesięciu, a dla Prokuratora Naszego,

przy właściwym Sądzie, do dni piętnastu, o dacie ogłoszonego wyroku.

Art: 13. Gdyby która ze stron, mająca prawo do rekursu, umarła, w przeciągu czasu pozwolonego do rekursu, tedy następcom teyże zmarłej strony, służy takież przeciąg czasu, rachując od upłynienia terminów do zrobienia Inwentarza i namysłu prawem dozwolonych, z którego to przeciągu zostanie iednak potrącony czas, do śmierci poprzednika wyłoży.

Nieściąga się wszelako powyższy przepis, do takich następców, którzy sukcesyją podług Artykułów 778, 792 i 801, Kodexu Napoleona przyjęli, gdyż ci w wyznaczonym dla poprzednika czasie odpowiadać winni.

Artykuł 14. Strona przestępująca na wyroku, lub milcząca przez ciąg czasu do rekursowania pozwolony, utracą prawo odwoływania się do Kassacyi.

Art: 15. Droga do Kassacyi, na doniesienie Prokuratora Królewskiego otworzona, nie tamie stronie, drogi restytucyi.

Art: 16. W przypadkach, gdzie podług niniejszey ustawy, iakoteż i podług Procedury, dozwolono jest stronie rekursować do restytucyi i Kassacyi, z iednych, a z tychże samych przyczyn, strona udająca się do Kassacyi, traci prawo pościągnięcia do restytucyi.

W sprawach iednak, w których są połączone rozmaite przypadki, a z tych iedne, iak pod Art: 10tym do Kassacyi, drugie zaś do restytucyi należą, iako to:

1mo) Jeżeli było podeyście w sprawie uczynione.

2do) Jeżeli sędzono z dokumentów, które następnie za fałszywe ogłoszonymi zostały.

3to) Jeżeli po zapadłym wyroku, dokumenta stanowczé wynalezionemi i odzyskanemi były.

4to) Jeżeli rząd, gminy, instytucja publiczne i małoletni, nie byli wtedy bronionemi, albo byli bronionemi nie ważnie.

Na ten czas udanie się do Kassacyi, z powodów w Art: 10tym niniejszey ustawy wyszczególnionych, nie tamie stronem drogi udania się do restytucyi, z przyczyn objętych Artykułem niniejszym.

Zostawia się atoli stronom, wolne odwoływanie się do Kassacyi od wyroków restytucyjnych, tam gdzie odwołanie takie, podług ustawy terażniejszey jest dozwolone.

Artyk: 17. Jeżeli przeciw wyrokom ostate-

czynnym rządu zeszłego, *actio nullitatis* ma miejsce, podług praw tegoż rządu, Sąd Kasacyjny wyda w tej mierze przypuszczający lub odrzucający *actio nem nullitatis* wyrok, a bez wyroku przypuszczającego, skarga takowa, w żadnym Trybunale przyjętą nie będzie.

Arti 18. Gdy po uchyleniu drogą Kasacyjną wyroku Sądowego, powtórny wyrok w tej samej sprawie, z tychże samych Kassacyjnych powodów, co i pierwszy, zaskarżonym zoltanie; na ów czas sprawa roztrząsaną być ma w komplecie członków najmniej dziewięciu, głos stanowczy mających; przedstawienie obu stronnych przyczyn i dowodów ulkutecznionie przez raportującego Referendarza, oddane będzie do korelacji innemu Referendarzowi. Zdający dawniej sprawę w tymże processie Referendarz, użytych być nie może do takowego przedstawienia.

Arti 19. Gdyby po drugicy jeszcze decyzji Sądu Kasacyjnego, zapadł znówu, w przeznaczonym do osądzenia Wydziale, Sądzie, lub Trybunale wyrok, któryby z tych samych powodów, co i dwa pierwsze, był do Sądu Kasacyjnego zaskarżonym, na ów czas Wydział, Sąd lub Trybunał, wyrok swój wraz z wszystkimi Aktami do tegoż wyroku należącami, natychmiast do Rady Stanu odeśłać powinien.

Zaś Rada Stanu, dokładne opisanie przedku, wytłumaczenia prawa potrzebnego, bez zwłoki wygotowawszy, nam Królowi z swoją opinią, do zadecydowania przesła. Wydane od Nas Króla w takim składzie rzeczy objaśnienie, wskazując Sądom, jak się rozumieć ma pomienione prawo, czyli forma, tym samym stworzy drogę Sądowi Kasacyjnemu, do odeśłania pomienionej sprawy na powrot do Wydziału, Sądu lub Trybunału, od którego przyszła, dla ulkutecznego iey załatwienia, stosownie do wykładu znajdującego się w Deklaracyi Naszey.

Arti 20. Skarga zaniesiona do Kasacji, w sprawie Cywilney, niepociąga za sobą zawieszenia Ekzekucyi wyroku zaskarżonego, wyjąwszy tylko sprawy rozwodowe, jeżeli iednak strona rekursująca, dowiedzie iawnego niebezpieczeństwa utraty przedmiotu, który ma być wyeksekwowanym i na swoją odpowiedzialność bierze, w przypadku przegranej sprawy, wszelkie kofatałożone i straty istotnie pomiesione z tego powodu; na ów czas Sąd wyrokujący, mocą ostateczney Instancyi,

na wniesienie sirony, nakaze zabezpieczenie (sposobem kaucyi) tegoż przedmiotu.

Co się zaś tycze spraw Kryminalnych, Policcyjno-Poprawczych i Policcyjnych, Ekzekucya wyroku wskazującego, wstrzymaną zoltanie przez założony rekurs do Sądu Kasacyjnego, a gdyby rekurs w sprawach Kryminalnych Policcyjno-Poprawczych, nie był uczyniony, Ekzekucya przez sam Sąd ma być wstrzymana, póty, póki Prokurator Kryminalny, wniosków swoich niepoda, że uchybień żadnych, ani co do prawa, ani co do formalności nie dostrzegł. Wniołki takowe w przeciągu 15tu dni, od publikacyi wyroku, uczynione być powinny.

Arti 21. Oprócz tych Kasacyjnych attrubucyi, Sąd Kasacyjny w komplecie przez Art: 18ty oznaczonym, ma prawo ważnych przyczyn, zawiesić w urzędowaniu Prezesa, Sędziego lub Prokuratora Appellacyjnego, albo Sędziego Pokoju, i nakaze mu stawienie się przed sobą dla tłumaczenia się; po którym stanowiono będzie w podobnymże komplecie, czyli ma być odeślanym do przyzwoitego Sądu, czyli też za poprzedniczym Naszym Królewskim zezwoleniem, z urzędu być złożonym. W przypadkach, gdyby Minister Sprawiedliwości nie był przytomnym, powinien być z sirony Sądu Kasacyjnego obwieszczony o czasie, w którym przypadać będzie rozprawianie się Prezesa, Sędziego, lub Prokuratora, powołanego przed Sąd Kasacyjny.

Przewinienie Sędziego, donosi Prezes lub Prokurator; przewinienie Prezesa, donosi Prokurator, lub większość kompletu Sądu, przewinienie Prokuratora, donosi Prezes lub większość kompletu Sądu; a przewinienie Sędziego Pokoju, donosi którykolwiek z Prokuratorów Królewskich.

Arti 22. Jeżeli zachodzi kollizya Jurysdykcyi między Sądami Kryminalnymi, lub też między Sądem Kryminalnym, a Sądem Cywilnym lub Trybunałem; albo Sądem Wojskowym, a Sądem Kryminalnym lub Cywilnym; albo Urzędnikiem Policcyi Wojskowej, i Urzędnikiem Policcyi Cywilney; albo też między Wydziałami Policcyjno-Poprawczemi lub Policcyjnemi, nie iednemu Sądowi Kryminalnemu podległemu; na ten czas Sąd Kasacyjny, właściwość Sądu stanowi.

Arti 23. Wyroki Sądu Kasacyjnego, będą drukiem, do wiadomości publiczney podawane.

Art: 24. Sąd Kassacyjny, corocznie podaje Nam Królowi, wparte na doświadczeniu uwagi i postrzeżenia, względem niedostatku lub niedokładności w prawodawstwie, lub względem modyfikacyów, iakie stosownie do miejscowego położenia kraju, obyczajów i charakteru, okazać się potrzebnymi.

R O Z D Z I A Ł III.

Sposób postępowania w Sądzie Kassacyjnym.

T Y T U Ł I.

Postępowanie w Sprawach Cywilnych.

Art: 25. Każde podanie do Sądu Kassacyjnego, oddane będzie na ręce Pisarza Sądu Kassacyjnego, który zapisuje na nim dzień odebrania; a sronie wydaje kwit, iż podanie takowe odebrał.

Art: 26. Podania sron inaczej przyjętymi nie będą, jak tylko z podpisem Mecenasu, w przeciwnym razie odsyła je Kancellarya bez rezolucyi; wyjąwszy zażarczenia na Prezesów, Sędziów i Prokuratorów Appellacyjnych, oraz na Sędziów Pokoju; które dostateczne są z podpisem samey srony.

Zażalenia na Mecenasów Sądu Kassacyjnego, srony z własnym tylko podpisem podają Prezesowi tegoż Sądu.

Artyk: 27. Skarga przeciw wyrokowi ostatecznym, nie może być zaniesiona do Kassacyi, aż po upływie czasu, do założenia opozyi przepisanej.

Art: 28. Skarga każda pisana będzie na papierze ślepowanym, w cenie oznaczoney Art: 6tym ustawy Seymowej, dnia 24go Marca, roku 1809; prócz tego przyłączonym do niej będzie śtepel w cenie postanowionej od wpisów.

Art: 29. Mecenasu podpisującego skargę do Sądu Kassacyjnego, któraby pod kassacyą nie podpadała, podług Art: 1go za pierwszą razą Sąd ma prawo osterzedz, za drugą nagnąć, a za trzecią podać Nam, do wymazania z listy obrońców w każdym Sądzie.

Art: 30. Osobnym urządzeniem wskazaną będzie taxa winnego od sron Mecenasom wynagrodzenia.

Art: 31. Skarga zaniesiona do Kassacyi, zawierająca w sobie powinna:

1mo) Imiona, nazwilka, stan i powołanie, tudzież zamieszkanie sron.

2do) Wystawienie samey rzeczy i dowodów, z przyłączeniem wyroku zażarzonego i

ianych dokumentów, do których się srona odwołuje.

3tio) Udowodnienie, iż w czasie przepisany skargę podaje.

4to) Wyszczególnienie Artykułów prawa, lub procedury, gdy z powodu uchybienia im, skarga zachodzi.

5to) Stosowną konkluzją i wnioski.

Art: 32. Skargę takową przesyła Pisarz Sądu Kassacyjnego Prokuratorowi Kassacyjnemu, dla uczynienia swych wniosków na piśmie.

Art: 33. Po zwrocie od Prokuratora Kassacyjnego, Pisarz Sądu Kassacyjnego przesyła skargę wraz z opinią Prokuratora, do Prezesa Sądu Kassacyjnego, dla wyznaczenia Referenta.

Art: 34. Do rozpoznawania podań i prowadzenia instrukcyi, ustanawia się Komisya składająca się z Referendarzy, pod prezydencyą Prezesa Rady Stanu, lub Członka Rady, z porządku wypadającego.

Pomnożenie tej Komisyi, przez dodanie do niej Radców Stanu, stosownie do potrzeby pośpiechu w działaniach lub innej ważnej okoliczności, zależy od Prezesa.

Art: 35. Podanie sron wciąga Kancellarya w Dziennik Komisyi podań i instrukcyi, w którym zapisuje:

1mo) Numer ciągły.

2do) Datę odebrania, zapisaną przez Pisarza.

3tio) Nazwilko podającego.

4to) Krótką osnovę podania.

5to) Datę zwrotu od Prokuratora.

6to) Nazwilko Referenta.

7mo) Dzień oddania do Referatu.

Art: 36. Podania, wnoszone będą przez Referentów, na posiedzeniu Komisyi, podług porządku numerów Dziennika.

Art: 37. Skoro Komisya podań i instrukcyi dostrzeże z samego podania srony powodowej, iż skarga jest nieprawną, ułoży raport do zgomadzonego Sądu Kassacyjnego, a ten zdecydowanie, czyli skarga ma być przyjętą lub odrzuconą.

Art: 38. Skoro Komisya podań i instrukcyi przekona się, iż skarga zgodną jest z prawem, i należy do Kassacyi, oświadczy przyjęcie iey do instrukcyi, i zaleci temuż samemu Referentowi, wygotować instrukcyą na dzień przez Komisją oznaczony.

Art: 39. Kancellarya, po odbytych posiedzeniach Komisyi, wciąga w Dziennik przepisany w Art: 35. treść rezolucyi, ias poda-

nia szczegółne, a gdzie zaszło oświadczenie, że ma nastąpić instrukcyja, zapisuje czas, w którym Instruent ma złożyć raport.

Art: 40. Całe postępowanie Sądowe, odbywać się będzie na piśmie.

Art: 41. Oświadczenie przyjęcia skargi do instrukcyi, oraz skarga wraz z annexami, w kopiach, powinna być wzięta, przez powoda stronie przeciwny, w iey rzeczewitym zamieszkanu, z Zapozwem do obrony.

Oświadczenie przyjęcia skargi do instrukcyi, wręczone stronie przeciwny, wtrzymać będzie exekucyą, co do punktu zażarzonego.

Art: 42. Gdy wręczenie nastąpi, strona przeciwna winna odpowiedzieć podaniem przez Mecenasą, podpisanym od dnia wręczenia w dni piętnaście, jeżeli jest w Warszawie zamieszkała, jeżeli zaś w *Warszawie* nie jest zamieszkała, na każde dwie mile odległości dodanym będzie dzień jeden.

Art: 43. Podpis Mecenasą, bądź to na skardze, bądź na odpowiedzi, uważanym będzie za obrane przez stronę zamieszkania u niego, i odtąd wszelkie wręczenia dziać się będą u Mecenasą.

Art: 44. Powód będzie mógł, najsdalej w dni ośm, po wręczonych sobie wywodach strony przeciwny, podać powtórnie swe wnioski, a oskarżony będzie mógł na nie odpowiedzieć podobnie najdalej w dni ośm, po wręczonych powtórnych wnioskach.

Art: 45. Niebędzie mogło być więcej podań, iak dwa, od powoda, a dwa od oskarżonego, rachując już w to samą skargę.

Art: 46. Po upłynieniu czasu wyznaczonego, w oświadczeniu przyjęcia skargi do instrukcyi, lub po upłynieniu któregokolwiek z terminow, przepisanych w Art: 42. i 44, w którymby strona mająca prawo do podania swych wywodow, onychże nie podała, może każda ze stron żądać, aby sprawa wpisana była do Wokandy, w Regeſtr Sądowy.

Art: 47. Gdy się sprawa toczyć będzie przeciw więcej oskarżonym iak jednemu, z których niektórzy by podali swe wywody, a drudzyby ich nie podali, instrukcyja dalej postępować będzie przeciw wszystkim bez względu na opóźniających się.

Art: 48. Dokumenta i wywody, składane będą w Kancellaryi Sądu Kassacyjnego.

Art: 49. Żaden papier nie będzie mógł być w ciągu sprawy z Aktów wydanym w oryginalu.

Art: 50. Po skończoney instrukcyi, Instruent zdaie raport z czynności swoich, poczym Kommissya uzna uzupełnienie instrukcyi, lub jeżeli ta jest dokładną, ułoży raport i poleci Instruentowi, aby go wniósł w zgromadzonym Sądzie Kassacyjnym, komunikując wprzód instrukcyą Prokuratorowi.

Art: 51. Raporta Kommissyi wciąga Pisarz do Wokandy, w Regeſtr Sądowy Kassacyjny, cywilne w Regeſtr Cywilny, a Kryminalne w Kryminalay.

Art: 52. Raporta takowe czytane będą publicznie na posiedzeniach zgromadzonego Sądu Kassacyjnego, Referent wkrótceści przedstawi stan sprawy i powody przytoczone przez obydwie strony, nie dając żadney opinii. Obroncy pod żadnym pozorem nie będą się mogli odzywać, wolno im tylko będzie podać Prezesowi natychmiast po przeczytaniu raportu przez Referenta, proſte Noty wyrażające *facta*, względem którychby mieli, że relacya jest niedokładna, lub niezupełna.

Art: 53. Prokurator Kassacyjny, na posiedzeniach zgromadzonego Sądu Kassacyjnego, słuchanym będzie z wnioskami swemi publicznie. Po wysłuchaniu wnioskow takowych, Sąd wydaie wyrok swój na ustępie, i zaraz go ogłasza publicznie, lub gdy rzecz jest zawikłana, odkłada wyrok do najbliższego posiedzenia.

Art: 54. Wyroki Sądu Kassacyjnego, zawierając w sobie będą imiona, nazwiska, stan, powołanie i zamieszkanie stron, nazwiska Mecenasow w sprawie stawiających, konkluzye i wnioski w sprawie uczynione, krótkie wystawienie rzeczy i kwestyi prawnych, wnioski Prokuratora, *motiva* wyroku, i iego sianowanie.

Art: 55. Skoro wyrok bądź Sądu pokoju, Wydziału spornego, bądź Trybunatu, bądź sądu kryminalnego, skasowanym zostanie, na ów czas sprawa, do innego Sądu tegoż stopnia, dla powtórneho rozsądzenia, odesłana być może.

Wyroki skasowane wydziału policyjno-porawczego, lub wydziału Sądu Appellacyjnego, odesłanemi będą od innego wydziału, takiegoż samego sądu.

Jeżeli wyrok skasowanym będzie z powodu niewłaściwości Sądu, lub nadużycia władzy, na ów czas sprawa do właściwego Sądu, oddana zostanie.

Art: 56. Pisarz sądu Kassacyjnego, przesyła Ministrowi Sprawiedliwości wyroki kas-

sacyne, dla umieszczenia ich w osobnym, na to postanowionym drukowanym dzienniku, iak iest przepisano w Art: 23.

Art: 57. Ekstrakty wyrokow, dla stron wydawanemi będą na ślepowanym papierze, w cenie ustanowionej prawem.

Art: 58. Strona upadająca w sprawie, skazaną będzie na zapłacenie i zwroczenie wszelkich kosztów stronie przeciwny, prócz tego strona powodowa przegrywiająca, na zapłacenie grzywien, na fundusz ubogich w potrójney ilości, iaka iest prawem przepisana od wpisu i wyroku.

Urzędnicy Administracyjni, czyniący z urzędu, w sprawach dotyczących się Administracyi dóbr, lub dochodów skarbu publicznego, albo Korony, wolni są od grzywien, tudzież w sprawach kryminalnych, grzywny przysądzone im nie będą.

Art: 59. Przeciw wyrokom zaocznym Sądu Kassacyjnego, można założyć opozycyę w przeciągu dni ośmiu, po wręczeniu wyroku.

Art: 60. Rezolucya, przypuszczająca lub odrzucająca opozycyę, wydaną będzie w tenże sam sposób, iak przyjęcie lub odrzucenie skargi. Rezolucya takowa wręczoną będzie przez Mecenasa, Mecenasowi strony przeciwny.

Art: 61. Opozycya trzeciego, nie będzie przyjęta.

Art: 62. Niewolno czynić żadnych podań przeciw wyrokom oczywistym zapadłym w Sądzie Kassacyjnym, pod karą oddalenia z Urzędu obrończego Mecenasow, gdyby który z nich, podanie takowe podpisał.

Art: 63. Każdy członek Sądu Kassacyjnego, może na żądanie strony bydź wyłączonym od sądenia, w przypadkach obiętych procedurą.

Art: 64. Każdy członek wiedząc o przyczynie, dla którejby go strona wyłączyć mogła, powinien ją sam sądowi oświadczyć, i głosu w sprawie tey niedawać.

Art: 65. Podanie względem wyłączenia Sędziego, powinno bydź złożonym w ręce Pisarza Sądu Kassacyjnego, przed wprowadzeniem sprawy do zgromadzonego Sądu.

Art: 66. Prezes wnosi sam okoliczność takową, na posiedzeniu zgromadzonego sądu, a sąd za wysłuchaniem Prokuratora Kassacyjnego, wydaie wyrok, jeżeli uzna wniosek strony za nieprawny, w przeciwnym zaś razie stanowi, aby żądanie o wyłączenie, kommu-

nikowane było Sędziemu do wyłączenia podanemu, a po zdaniu tlómaczenia przez Sędziego, i za wysłuchaniem wniołków Prokuratora Kassacyjnego, stanowi Sąd w tey mierze ostatecznie. (Reszta potym.)

„Na dniu 31 Msia r. b. zwiedził JO. Xiąże Adam Czartoryski, bywszy General Ziem Podolskich, Szkoły Artylleryi i Inżynierów, obeyrzawszy wprzód Kadetów w szyku do boiu ulawionych, którzy mu zwykłe i z całego serca uczynili honory. Pochwalaiać rozmaite prace uczniów z zwykłą sobie dobrocią, zwiększył chęć tychże i Profesorów do tym gorliwszey pracy w sposobie trudnym do opisania. — Wystawiali sobie wszyscy ze łzami czułości Tego dawnego Naczelnika Szkoły Rycerskiej, która tylu tak światłych i użytecznych krajowi wydała Mężów, i Tego nieustającego zawsze Protektora Iztuk i umiejętności. Szkoły wojenne przy tylu i tak wielkich pobudkach iakie dziś mają, do postawienia siebie w stanie kwitującym, tym większy obowiązek czują dopięcia godnie celu przeznaczonęgo, gdy pamięcią i łaskawemi względami udarowane są od Tego, którego dość uwielbić niemożę, i któremu przypodobać się iako nągoreccy pragnę. “

W. G.
z Gdańska dnia 15 Maja.

Dnia wczorayszego, to iest 14 b. m. wyjechał ząd Baron Dankelmann, tajny Konsyliarz i dotychczasowy Rezydent Najjaśniejszego Króla Saskiego i Xięstwa Warszawskiego w tuteyszym mieście; zabrał on z sobą żal Senatu, który radby cieleżyć się dłużej obecnością jego, a bardziey żal tych, którzy z nim obcowali, i dla dobroci serca jego i wyborowego charakteru szacowali go i kochali. — Pożegnał się z nim Senat w sposobie oddawna używanym. Wspomniony Rezydent na kilka dni wprzody, oddał ureczyście Prezydentowi Senatu list od Monarchy swoiego, odwołuiący go, i upraszał o paszport; a potym Sekretarz Senatu przyjechał do niego w paradnym uborze i oddał mu list Senatu do Monarchy, tudzież inny list do niego samego pisany, i żądany paszport. — We dwa dni potym wzmiankowany Rezydent był u Prezydenta Senatu z pożegnaniem; poczym go znowu Prezydent odwiedził, oświadczaiać żal Senatu z odjazdu jego, zaręczaiąc wysoki szacunek i życząc mu szczęśliwey podróży.

z Paryża dnia 18 Maja.

Dnia 12go b. m. sąd kryminalny departamentu *Aisne*, potwierdził przebaczenie Cesarza Jęgomości dane 224 wojskowym skazanym do robot za ucieczkę. Powracają oni z kanału *Saint Quentin*, i dają do *Landrecies*, *Cambrai*, *Antwerpii*, *Ostendy*, *Gravelines*, i *Dunkierki*.

Zapewniają, iż Cesarstwo Jęgmość chcą odprawić małą żeglugę przed *Ostendą*. Na ten koniec wspaniały bat przygotowano.

Xiążę Vice-Król powrócił do Paryża, po odbytej podróży z Cesarstwem Jęgmość do *Antwerpii*, i prowincy *Hollenderskich*, przyłączonych do *Francyi*.

Dnia 4go Kwietnia, dwaj kanonierowie z okręgu *Valognes* powracali do siebie przez miejsce zwane *Lariviere*, w chwili wezbrania morza; ieden z nich padł i nie mógł wstać z przyczyny gwałtownego biegu wody; kollega jego chcąc go ratować, podobnież upadł, i obadwaj byliby zginęli, gdyby nie *Maryanna Olimpia Pillet*, młoda ośmnaścieletnia Pannienka, która nie zdeymując z siebie łukni, koczyła w morze, i tak była szczęśliwą, iż ich obydwoh na brzeg wyciągnęła. Czyn ten odwagi tym większych godzien jest pochwał, iż zdarzył się, w czasie porównania dnia z nocą, gdy wezbranie morza jest najgwałtowniejsze.

Gwałtowna burza, która dnia 12go b. m. w rozmaitych gminach departamentu *Mozy* powiała, zniszczyła w iedney chwili winnice i część zboża. Znaczna liczba domów została uszkodzoną, wiele bydła wyginęło. Równie utraciła życie kobieta iedna, która padła ofiarą swoiey czułości ku dwom małym swoim dzieciom. Gdy wody dom iey porwały, włożyła ona dzieci swoje w łożko w górę wzniesione; lecz wylew wody powiększał się, mur izby pęka, a łożko powodzi porywa. Matka chwyciła się łożka mocno, chcąc go zatrzymać; i wołała rozczę, żeby ją wody porwały, niżeli żeby opuścić miała swoje dzieci. łożko obilo się na ulicy o dom poblilki, wierzach domu spada, i drzewczki od dymnika gruchoczą ręce tey nieszczęśliwey; znaleziono ją na łące nieco przed iey skonaniem. Znaleziono także i iey dzieci; leżały one na łożku i żyły ieszcze; lecz nie ma nadziei, aby przyżyły do zdrowia.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE Z HISPANII

Rapport Hrabiego *Suchet*, naczelnego dowodzcy 3go korpusu, *Gubernatora* *Arragonii* do *Xięcia* *Neufchatellskiego*.

w Obozie przed *Lerida* dnia 26 Kwietnia 1810.

Mości Xiążę!

„Gdy wojsko *Katalońskie* stanęło przy *Gironnie*, spodziewałem się, iż *General* *H szpański* *Odonnel*, który tu przywodzi, nie zoltanie nieczynnym widzem oblężenia *Lerydy*. Przeto stosownie uczynilem rozporządzenia.

„Dnia 23 o godzinie drugiej po południu wojsko *Hiszpańskie* wyciszające 15,000 ludzi, pokazało się przed moim przy *Leryda*. *General* *Haryspe*, będący na przedniey siraży, rozkazał uderzyć na przednie siraże nieprzyacielskie 4mu regimentowi huzarów. Pułkownik *Burthe* z takim impetem natarł, iż w iedney chwili nieprzyaciela przełamał, i przymusił do złożenia broni. Wtedy załoga chciała wyjść przez łzaniec przedmołtowy. Pułkownik *Robert* dał iey odpor, a miało patrzalo tylko na bitwę. Korpus nieprzyacielski widząc pobicie swoiey przedniey siraży, chciał ją welprzeć i piechotę swoię uszykował. *General* dywizyi *Musnier* przeciw niey wyciągnął; *General* *Boufsart* z 13tym regimentem *kirylsyerów* zaszedł z tyłu drogę nieprzyacielowi, i gdy *artyllerya* *Francuzka* zaczęła strzelać, piechota *Hiszpańska* zaczęła się mieszać. Jazda chciała ją wesprzeć, lecz i ta przełamaną zoltala. Piechota, jazda, *artyllerya*, wżyltko to w największym uciekło nieładzie, iedni w pień wycięci, a drudzy w moc naszą dostali się, lub w ucieczce ocalenie znaleźli. *General* *Boufsart* ścigał nieprzyaciela przełoko na mil pięć. Piechota nasza ani razu nie wystrzeliła. Trupy wojsk nieprzyacielskich okryły pole bitwy. Zabraliśmy 5,617 ludzi w niewole, w liczbie których zaayduie się *General* *Majer* *Dupuy*, który został ranny, 8miu Pułkowników, i 271 officerów. Prócz tego zabraliśmy 3 działa, dwa wozy amunicyjne, 3 sztandary, iednę choragiew, 7,000 broni, tyśiąc pałaszów i 500,000 ładunków.

„Strata nasza wynosi 23 ludzi zabitych, 82 rannych, i 60 koni zabitych. Młody *Houedetot*, który niedawno był paziem, i 18 lat mając otrzymał ozdobe legu honorowey, skłoty bagnetem nazaiutrz życie zakończył. *General*owie *Harispe* i *Boufsart*, Pułkownicy *Robert*, *Barthe*, i *Degremont*, popisali się, tudzież wielu innych wyższej i niższej rangi officerów, podofficerów i żołnierzy.

Jestem JW. Pana nayuniżeńszym flugą

(podpisano) *Hrabia* *Suchet*.

Rapport Xiecia Abrantes dowodzczy 8go korpusu wojska w Hiszpanii do Xiecia Neufchatelskiego.

w Astorga dnia 22 Kwietnia.

„Gdy mial honor pisac do JW. Pana, grenadyerowie, dzialawszy cuda waleczności przy wniysciu do wylomu w *Astorga*, dali tam nowe dowody mztwa. Nieprzyziaciel stracil nadzieje wypędzenia nas z wylomu, i dalszego ku miastu poluwania się. O godzinie rotety zrana dowodzca w *Astorga* wyłal do mnie Podpułkownika z oświadczeniem, iż chce zawrzeć kapitulacyę. Natychmiast kazalem napisac warunki oney, i do twierdzy odeslalem parlamentarza. W godzinę potym dowodzca wyszedł z twierdzy i oddal mi łpadę swoią. O godzinie 3ciey wieczorem, 3,500 ludzi, opatrzonych w broń *Angielską* i mundury zlozyło broń; zostali oni zaprowadzeni ama kolumnami do *Baneza*, zkąd do *Francyi* odeslani beda. Zostawili przeszło 600 rannych w szpitalach, liczba zabitych podług ich wialnego wyznania jest bardzo znaczną. Zastaleni w *Astorga* 20 dzial i dwa moździerze. Wszęcie *Astorga* naywiększy czyni zaszczyt wojskom 8go korpusu. Wszystkie okazaly mztwo warte naywiększych pochwal. (W tym miejscu wymienia oficerów, którzy się szczególnie popisali). Przez wzięcie tej twierdzy 8my korpus od początku oblężenia utradzil 160 ludzi w zabitych i 400 miał rannych. Ubilismy nieprzyziacielowi przeszło 1,500 ludzi, i 5,000 zabralismy w niewole. Dó zrana o godzinie 3ciey gdyśmy stali w wylomie, kolumna nieprzyziacielska wynosząca 2,000 piechoty i 200 iazdy, przybywaiąca z *Puela de Senabria*, pod dowodztwem Pułkownika, uderzyła na Generala *Besstieres* w *Penilla*. Generał ten wyłal natychmiast w celu wspierania tych stanowisk dwie kompanie wyborowe, i jednę kompanię z 46go regimentu z 6tym regimentem dragonów. Te trzy kompanie rozpędzily nieprzyziaciela. Pułkownik *Painzeville* ścigal go aż do *Quintanilla*, i zabral 91 ludzi w niewole a 30 ubil. Nieprzyziaciel zostawil na placu bitwy przy *Penilla* 81 ludzi zabitych, między którymi znajdowalo się 4ch oficerów; zostu ranionych, i 200 broni. Pułkownik nieprzyziacielski, ugodzony kulą w pierś, poległ, a Podpułkownik raniony zostal.

„Z drugiej strony dywizya Generala *Clawzel* zapędzila rokofszanów po za *Benbibre*, i zabrala im sto ludzi, ubiwszy wiekza nieró-

wnie liczbę; gdy tym czalem Generał brygady *Sainte Croix*, z iazdą i batalionem piechoty dywizyi *Legrange* wypędzal nieprzyziaciela z *fuencebandon*, zabral mu 50ciu w niewole, i ubil 100 ludzi. Ranni opatrzeni byli na szancu i przy samym wylomie. Urzędnicy zdrowia bardzo się popisali.

Je stem &c.

(podpisano) *Xiąże Abrantes.*

Generał *Reynier* dowodzca zgo korpusu wojska, donosi z *Meryda* pod dniem 19tym Kwietnia, iż dnia 18go Generał *Dijcon* udal się do *Zafra*, zkąd wypędzil wojska dywizyi *Utreras*, które się tam zaaydowaly.

W innym liście pisanym z *Mantejo* pod dniem 21, Generał *Reynier* donosi, iż inny korpus *Hiszpański* zblizył się do *Larocca*; za nim miaty postępować iane wojska, i wspierac tłumy mieszkaniców wsi, których ieszcze wojska nasze nie zaięly, i których agenci Junty w *Badajos* przymuszaią, użyciem nasyrowszych środków, aby się uzbraiali i mimo woli opuścili siedlika swoje. Generał *Reynier* wyłal wojska w noćy z dnia 20 na 21szy dla pogromienia tego korpusu, skutek był pomyslay; liczba oficerów i żołnierzy zabranych w niewole nie jest ieszcze dostatecznie wiadoma. Generał *Reynier* donosi, iż stawy dalące sobie nazwisko korpusu *Zamora* w *Sevilla*, *Kastylii*, i *Nawarze* zniszczone zostaly.

z *Strazburga* dnia 14 *Mai*a.

Kilku sztabowych oficerów poiechalo w przelżym tygodniu do *Ratyzbony*, gdzie jest główna kwatery wojska *Francuzkiego*, i dokąd udalo się kilku gońców z *Paryza*. Słychac, iż wspomnieni gońcy powieźli rozkazy względem przyszłego przeznaczenia rozmaitych dywizyi wojska *Francuzkiego*, które się teraz ieszcze na obydwóch brzegach *Dunaju* znajdui.

z *Frankfortu* dnia 20 *Mai*a.

Listy z *Paryza* doneszą o poglosce, potrzebującej potwierdzenia, iż z wielkim pospiechem pracuią okolo ostateczney Konfitycui dla *Niemiec*. Dodai, iż wspomniona Konfitycuya ma byđz ogłoszoną zaraz po powrocie Cesarza Jmci *Napoleona* do *Paryza*.

Słychac iż miala *Anzeatyckie*, *Hamburg*, *Lubeka* i *Brema*, utrzymawć będą w przyszłości na zalodze kosztem swoim, dwa regimenta iazdy, i 4 regimenta piechoty.

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 5go CZERWCA ROKU 1810 we WTOREK.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
w Pałacu naszym w Warszawie dnia
1go Miesiąca Czerwca roku 1810.

FREDERYK AUGUST,

z BOŻEY ŁASKI, KRÓL SASKI, XIĄŻE WARSZAWSKI,
&c, &c.

Gdy prawa i urzędy Administracyi publiczney, umieszczone w Dzienniku Praw, nie miały dotąd daty ogłoszenia, zaś data takowa ma ważny wpływ co do spraw pochodzących z wyroków ostatecznych sądowych, przed rozpoczęciem Sądu Kasacyjnego zapadłych, przeto dla zapobieżenia uszkodzeniom, któreby dla nich z powodu braku daty takowej wyniknąć mogły, na przełożenie Ministra Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stano-
wiemy:

że termin do zanoszenia spraw takowych, w artykule 10gim Ustawy Kasacyjney, dnia 30 Kwietnia roku bieżącego wyznaczony, ma dopiero bydź rachowanym od dnia pierwszego Czerwca tegoż roku, bieżącego tysiąc osmset dziesiątego.

Wykonanie niniejszey Woli Naszey, Sądowi Kasacyjnemu, a umieszczenie w Dzienniku Praw, Ministrowi Sprawiedliwości zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
Stanisław Breza.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu
Stanisław Breza.

Zgodno z oryginałem:

Felix Lubiński,

W przeszłą niedzielę, to jest dnia 2go b. m. po skończonym zwyyczajnym nabożeństwie w Kościele Katedralnym S. Jana, Najjaśniejszy Pan dawał audyencyą rozmaitym osobom; a Królowa Jeymość przyjmowała Damy w swoich pokojach. Królestwo Jeymość z zwykłą uprzejmością i dobrocią serca, rozmawiali z osobami znajdującymi się na pokojach. Poczem zaproszeni wszyscy Generałowie i Pułkownicy, byli na obiedzie u Najjaśniejszego Pana. Wieczorem liczne grono Dam znajdowało się u dworu.

Dnia wczorayszego odprawił się popis wojska na polu pod *Wolg.* Cała załoga tuteysza, do kilkunastu tysięcy wynosząca, do niego należała. Gdy Najjaśniejszy Pan licznym otoczony orszakiem Generałów i officerów różnego stopnia, przybył na plac, i iechał konno wzdłuż linii uszykowanego wojska, witany był radośnemi okrzykami. Nastąpiły potem rozmaite obroty każdego pułku, a nareszcie całego wojska. Najjaśniejszy Pan przypatrywał się z ukontentowaniem wszystkim obrotom. Nakoniec, jeden oddział bronił wsi *Rakowca*, a drugi ją atakował; poczem całe wojsko przeciągnęło przed N. Panem. Zręczne obroty tak jazdy iako też piechoty, podobały się N. Panu, i wszystkich widzów w zadumienie wprawiły. Pochwalił także Monarcha ćwiczenia wojskowe Kadetów szkoły Artylleryi i Inżynierów.

Generał dywizyi *Dąbrowski* wyjechał dnia wczorayszego z tuteyszey stolicy do *Pozna-
nia*.

JWżny *Bourgoing*, Minister *Francuzki* przy Dworze N. Króla *Saskiego*, przyjechał tu dnia wczorayszego z *Drezna*.

stosownie do upoważnienia siebie przez Rezolucyą Prześwietney Izby Edukacyi publiczney, aby się toż otwarcie z przyzwoitą uroczystością, podobnym założeniem odprawiało. Zapraszają na toż otwarcie Prześwietną Publiczność na dzień siódmy terażniejszego miesiąca, to jest: na czwartek następujący na godzinę dziesiątą zrana do domu dawnych szkół Po-Jezuickich, a teraz domu poświęconego wydziałowi Akademicko - Lekarskiemu.

Dziarkowski, Dziekan Wydziału.

z Krakowa dnia 30 Maia.

Dalszy ciąg opisu bytności Najjaśniejszego Pana w Krakowie.

Mowa JW. Hrabiego Stadnickiego Prezesa sądu apelacyjnego Krakowskiego, Kawalera orderu Sgo Stanisława, miana podczas audyencyi dnia 8 Maia 1810 roku u Najjaśniejszego Króla.

» Najjaśniejszy Panie! Ilekroć ta stolica Królów swych przyymowała, zawsze lub tryumfujących, lub przybierających Koronę oglądała. Te tak acz okazałe zdarzenia dorównać nie zdołają dzisiejszey świetności, gdy W. K. Mość, Pana naszego miłościwego, w posród nas znajdujacego się mamy szczęście szanować. Przytomność *sbowiem* Waszey Królewskiej Mości nietylko odświeża nam sławę Wielkich Henryków, Ottonów, Augustów, Cesarzów, i Królów, a krwi Pańskiej poprzedników; lecz zajmuia więcej umysł podziwieniem, wielkość duszy W. K. Mości Tron Jego zdobiący. — Tak podobalo się Najwyższemu, Najjaśniejszemu Panie, aby obdarzwszy hojnie W. K. Mość wysokimi mądrości, łaskawości i sprawiedliwości przymiotami, nietylko podał go całej Europie do poszanowania, lecz przeznaczył mu oraz ten pierwszy sławny zaszczyt, abyś Wasza K. Mość naród zniszczony poważeniem swym wskrzesił, upowszechnione Polaka pragnienia uwieńczył, tron ten osiadł, a nam Ojczyznę, ięzyk, swobody powrócił. Tę niezrównaną w dziejach świata cnot W. K. Mości dzielność, nowym Ojcowskiej troskliwości raczysz dla nas rozszerzać czynem, gdy nieoszczędzając zdrowia Pańskiego, to na trudy w ofierze wystawiasz, abyś należnie rozpoznął potrzeby ludu swego, a przezorną mądrością cierpienia przeszłe osłodził i przy-

stawić nie są zdolne, dozwol Miłościwy Królu, aby dusza wielbiąca ie mogła do cisnacey się wdzięczności u podnóżka Tronu Pańskiego to złożyć zaręczenie, że iako dawnych Polaków był ślady charakter, równo z życiem swoich Monarchów kochać, tak i ludy *Warszawskie*, iako iednego pnia szczepy, toż dla W. K. Mości przywiązanie i wierność dochowają, a nayodleglejsza potemność błogostawieć będzie cnoty *Frederyka Augusta*, szczęścia naszego Twórcę. Co ogół narodu czuie, tym tehniemem przeiętę są władze sądowe mająco zaszczyt w Imieniu Pańskim z prawa dopełniać obowiązki, którzy wpatrując się w wrodzoną Waszey Królewskiej Mości sprawiedliwość, usiłować będą zamiar wielkiego Króla uzupełnić. A oraz biorą śmiałość do Tronu Pańskiego zanieść proźbę, aby udział dzisiejszego szczęścia naszego dla wiadomości przyszley w Aktach sądowych mógł bydź zapisany, który dobroczynney ręki podpisem raczysz upoważnić. «

Po czym przeczytał JW. Prezes Apellacyjny do podpisu J. K. Mości podane pismo następujace:

» Najjaśniejszy *Frederyk August* Król *Saski* Xiąże *Warszawski* &c. — Królów Polskich potomek na tron tego Narodu iednostajnym głosem i życzeniem przed lat 19 przez konfitycuyą wyniesiony; po zglądzie Imienia *Polskiego* odrodzoney dziełem Najwyższej Opatrzności części Ojczyzny, Xiąże *Warszawski*. Tę nowo do Xięstwa *Warszawskiego* wcieloną prowincuyą, wśród radośnych ludu okrzyków łaskawie obiezdżajęcy, Epokę bytności swoiey w ślotecznym tej prowincyi mieście dla serc swych poddanych naypożądanią, umieszczeniem w Aktach niniejszych Wielkiego Imienia swiego oznaczyć i do późney potomności dobroliwie podać raczył. «

Po którego odczytaniu raczył J. K. Mość łaskawie odpowiedzieć w te słowa:

» Bardzo mi są miłe uczucia W Pana i Sta- rać się będę, aby temu krajowi było dobrze. «

Po odpowiedzi J. K. Mości prezentował JW. Prezes Apellacyi *Stadnicki* JW. *Nikolorowicza*, Prezesa Sądow Szlacheckich *Krakowskich*; *Rotterdamunda* Intendenta Sądu Kryminalnego *Krakowskiego*; *Sadziów Apellacyjnych*.

Mowa JW. Hrabiego Sebastjana Sierakowskiego, Kustosza Koronnego, Rektora Szkoły głównej Krakowskiej, Kawalera orderu Świętego Stanisława, miana podczas audyencyi Szkoły głównej u Najjaśniejszego Króla, dnia 8go Maia 1810 roku.

„Najjaśniejszy Panie! Nauki i powstania narodów, będąc dziełem Opatrzności, nie podpadają ludzkiego rozumu zgłębianiu. Najlepiej wyrachowane środki, najszybciej na pozor rady w dziełach ludzkich; częstokroć są przyczyną przeciwnych zamiarowi skutków.—Dwóch tylko do dościa celu pewnych rachować możemy przewodników: *Religią i Nauki*. Religia czynić zabrania przedsięwzięcia niesprawiedliwe, wstrzymuje szkodliwą ambicję, zakazuje zdobyców nieprawych, gwałtów, nienależyłości, niemiłosierdzia. Nauka kieruje rozumem do poznania i chwycenia się prawdziwego i godziwego interessu, naprowadza wolą, i jest pomocą do użycia prawdziwych i skutecznych środków.—Szczęśliwy naród, gdy w ołobie Waszey Królewskiej Mości, Panna naszego miłościwego znajduje ugruntowane te dwie sprężyny publicznego dobra. Szanuje w Nim *Europa* przykład niewzruszonej Religii, a z niej wynikające jego publiczne i prywatne cnoty.—Kraie zaś jego od dawna dziedziczne pod mądrym Monarchą, posiadają skutki oświecenia, i są szczęśliwemi. Nowe dziedzictwo Waszey Królewskiej Mości, kraj *Polski*, od tej dopiero Epoki szczęśliwość swoje pocznę liczyć. Już religia w nim od wieków zagruntowana, przykład gorliwego o nią Monarchy, utwierdzać ją w poddanych będzie. Lecz do oświecenia powszechnego, dzielnej pomocy Waszey Królewskiej Mości potrzebuje i wzywa.—Idąc od wieku do wieku, od narodu do narodu, zawsze kraj oświecony nad mniej oświeconym brał przewagę.—*Grecy*, milionowe *Xerxesa* wojsko porażili i od granic oddalili. *Filip* Król *Macedoński*, mniej się obawiał siły *Greckiej*, iak wy-mowy *Demostenesa*, którego wydania sobie żądał. *Alexander*, nie *Greków* kraj szupły, ale zrobiwszy się ich wodzem, *Azję* zawoio-wał. *Rzymianie* dzięki tylko podbili kraie, a kłótnią między sobą *Grecyą* opanowawszy, iey światło, nauki i sztuki do siebie przenieśli.—Nie *Amerykanie* *Europę*, lecz uczone *Columbus* odkrył *Amerykę*, a dzięki pod ów czas ludy, przez zaprowadzone nauki, zbliżyły się do naszych oświeconych.—Przeciwnie,

przeminięły iak błyskawica zwycięstwa *Barbarzyńców*. *Ciemni* *Gotowie* i *Wandalowie*, religią, nauki, prawa nawet od zawoioowanych przyieli, a napływem i siłą zyskawszy panowanie, religii, naukom i sztukom, stali się poddanemi.—Narodu bitnego *Tatarów*, część iedna podległa światłu *Chińczyków*, druga po stepach się błąka, ani śladziżki tegoż za *Dnieprem*, bez nauk, straszny napadami *Polszcze*, *Rossyi*, i za morzem nawet odległemu *Stambułowi*, mógł się kiedy wybić z niepodległości.—Te rysy dotknięte, szacunek nauk, iako środek do prawdziwej i trwałey szczęśliwości są zdolnemi wzbudzić.—Mylna rachuba przodków naszych, potomków w niezczęścia pograżyła.—Póki oświecenie powszechnym nie było, rady najszybciej, nie trafiały do przekonania mniej oświeconych. Taki los miała między innymi, uczonego i światłego *Konarskiego* o bezkrólewskich i elekcyi, od światłych tylko poznana i pochwalona, od uprzędzonych odrzucona. Taż sama po utworzeniu Kommissyi Edukacyney, po uposażeniu Akademii tutejszey, po odnowieniu w niey nauk i przyprowadzeniu teyże do równego chwały stopnia z innymi za granicą, A następnie pod zwierzchnictwem rzeczoney Kommissyi, sama oraz będąc zwierzchnią, nad wszystkimi w rozległym kraju szkołami magistraturą. Taż sama mowę sławnego *Konarskiego* rada, na seymie konstytucyiny z zapalem iednomyślnie przyięta. Zazdrosne losy, przerwały iey skutek; lecz nie zatraciły.—Skutkiem zaś tey było, że przed dwiema laty część Xięstwa *Warszawskiego*, dziś druga do niego przyłączona, w najłodszym uczuciu uznaie *Walszą Królewską Mość* za swego Pana, do Boga rąk wznosić, i ów moment wielbić nie przestaie, kiedy już po większey części oświecony naród, naydawniejszemu w *Europie* domowi, nayulubieńszemu od *Polaków* Familii, najszybciej i najlepszemu z Monarchów, *Waszey Królewskiej Mości*, Panu memu miłościwemu i jego Potomkom, Trón i Berło w dziedzictwo oddał.—Najjaśniejszy Panie! to dopiero zasada dalszego szczęścia. Naród ten skłonny do dobrego i z wrodzoną łatwością do przyięcia wszelkich nauk; już ie w dojrzałym prawie stopniu poczęści posiada. Lecz zostaje jeszcze liczniejsza majątkiem i stanem podległości ograniczona, która stosownego sobie oświecenia potrzebuje. Rolnictwo, handel, przemysł, obyczajność, wytepienie nałogów, skutkami iego bydź powin-

ny. — Światły Minister Waszey Królewskiej Mości do Spraw wewnętrznych, i równie Izba Edukacyjna, której zwierzchniezza władza nad tuteyszą Akademią poruczona, dali iey poznać gorliwe swe chęci o dobro nauk, i rozszerzenie powszechniey światła. — Usiłowania Zgromadzenia Akademickiego, odpowiedzją zapewne ich zaleceniom i rozkazom. Uznała dobre skutki Kommissya Edukacyjna z powierzoney Zwierzchności Akademii tuteyszey nad wszystkimi w kraju szkołami. Ta ogólne utrzymując systema, a mając w gronie swoim wielkiego gatunku uczonych, zdalnych wszędzie, a z nauk i moralności doświadczonych nauczycieli dostarczała. Jednostajność nauki zaprowadziła, zbaczeniu i nieufności zagradzała, a tym sposobem, dzieło Edukacyi w naypiękniejszey harmonii po kraju rozszerzyła i Kommissyą Edukacyjną, której naypierwszą i iedyną pomocą była, chlubną przed światem uczyniła. — Zostawało iey jeszcze dopełnić zamiaru względem oświecenia pospólstwa jemu przyzwoitego. Ta chwala Tobie Najjaśniejszy Panie zostawions. Wierna w dopełnieniu danych sobie zaleceń, Izba Edukacyjna, już to dzieło w części pierwszey Xięstwa Warszawskiego rozpoczęła. Akademia tuteysza czeka w tey mierze iey rozkazów, i prac Twoich do tego celu z chęcią naygorliwszą nieubliży. — Lecz Najjaśniejszy Panie! podnieś ta chęci, jest w Twoich rękach. Dawną, a rozległą sławę Akademii Krakowskiej za Zygmuntów, przytłumioną potem za burzliwych bezkrólewia czasów, znowu pod czas ostatniego Stanisława Augusta panowania wskrzeszszą, Wasza Królewka Mość iey świetność przywrócić, sam tylko zdołasz. We wszystkie amysły, wszystkie klasy ludu przysposobione, pomocney tylko ręki Pana swoiego Waszey Królewskiej Mości oczekują. — Nadali Poprzednicy Waszey Królewskiej Mości tey Akademii wielorakie przywileie, prerogatywy i dochody. Sławney pamięci Dziad Jego August III. i dochody pomnożył, i przywileie potwierdził. — Imeni był kierowany maxymami Rząd dopiero zeszyty, gdy dochody Akademii swoimi wyrzekł, i płatnym ją zostawił urzędem, a placę ta niepewnym stała się funduszem. — Wiemy Najjaśniejszy Panie! że dobroczynność Twoja na wszystkie Rządy rozciąga się ramiona, w pewney ufnosci przeto, honor, sławę i dobro Akademii, trokliwej Jego pieczy z naygłębszym ulżanowaniem poddajemy, i proźby o to u podnóżka Tronu Jego składamy. «

Rada Szkoły Główney chcąc zachować na późne czasy pamiątkę bytności Najjaśniejszego Fryderyka Augusta, na swoim nadzwyczajnym posiedzeniu w dniu 10. Maia postanowiła, ażeby w Amfiteatrze Kollegium Nowodworzkiego kamień marmurowy został wprawiony z takowym napisem:

*Fredericus Augustus
Rex Saxonae Dux Varsoviensis.*

*Poloniarum Regum Augusti II. Pronepos
Augusti III. Nepos, Redivivae Patriae Pater.*

*Qui
Dum Provinciam Vindiciibus Armis Receptam
Lustraret, VI idus Maias MDCCCX
Regiam Casimiri Magni et Jagellonum Institutionem,
Almam Studiorum Universitatem Concessit
Affulgendo*

*Bibliotecam Musea Observatorium Hortum
Botanicum Visitando Clementer Exceptit et
Paterne Animavit*

Quandiu locus Sensusque Musis Heio Celebratur.

Powitanie Najjaśniejszego Fryderyka Augusta Króla Saskiego, Xiążęcia Warszawskiego &c. W dzień przybycia do miasta Krakowa 7go Maia, 1810 roku.

W rządach opatrzny Bóże! Wielki, Niepojęty!

Co osobom archaie światem i ludem zamierzasz:

Kiedy wyrazi? iak testes, i Dobry i święty!

Gdy po smutkach i burzach znowu lud pocieszasz.

Twoim to Dziełem zgnębne miliamy koleie.

Do Pana i Ojczyzny Polacy wracamy:

Kto pierwey wzdychał, płakał, dzisiaj się już śmieie:

Kiedy w Królów Stolicy Króla oglądamy.

Wyznawszy to, co Bogu; znaymy Augustowi!

Ktoremu i Niebiosu, i Polska życzyły,

By z Przodków swych panował temu Narodowi,

Za którego już widzim wzrost kraju i sity.

Tu Cesarzu Franuzow! dzięki Ci składamy;

Mimo innych dobrodziejstw, dajesz nam te Wielkie!

Ze w Twoim Sprzymierzenu, Króla Ojcem mamy,

Którego na wzor Swiatu zdołają Cnoty wszelkie.

O Królu! nad wyrazi, Miły, i Łaskawy!

Co względy ku poddajym w ten kraj Ci przyniołły.

Co Cię każdy lud wielbi i z czynów, i z sław:

Witamy Ciebie sercem, i usy i modły.

Przym tu wdzięczność Maryo! Królowa i Xiężna!

I Ty Sławna Królowo! od swoich poddanych.

Wspólna ta Wasza podłość i na trudy mężna,

Wskażcie: że Polaków macie za kochanych.

Niech więcę ogłaszają wyż uczęszcze głowy

Radość tuteyszą Rządu i Obywateli;

Ja do tej wysokości nie mogąc wnieść mowy,

Powiem krótko Królowi! że wszyscy weseli.

A czym dalej zdołamy, tym Cię wielczym Panie

Nieciem nasze życie, które dusza czuie;

Saxonów i Polaków rzetelne kochanie!

*Niech nam *Frederyk August* wieczny czas panuje!*

Tadeusz Kamieński,

Kapitan w byłym wojsku W. X. L., Dyrektor

Kan. Urzę: Ad. P. Kra.

z Bruccoli dnia 18 Maja.

Dnia 16go bież. mies. przejechała Cesarzowa Jeymość przez celniejsze ulice i miasto w tuteyszym mieście, oglądała fabrykę korenek Pani *Kind Vadebo gut*, zwiedziła muzeum, a dozorę jego pierścieniem brylantowym udarowała. — Wszędzie, gdzie tylko się pokazała, brzmiały radośne okrzyki. Podczas uczty, na której się znajdować raczyła, dała szczególnie liczne dowody uprzejmości swojej. Przeszło 600. osób, a między temi 500. dam piętnie ustrojonych, było na tej uczcie. Cesarzowa Jeymość tańcowała z Królem *Westfalskim*, albo raczej przetańcowała na około ze wszystkimi tańczącymi męszczyznami będącymi w kolumnie. Tymczasem Cesarz Jmść wszedł między przypatrujących się i łaskawie z nimi rozmawiał. Nie przewiodł na sobie Monarcha, ażeby kogo w tych krótkich chwilach nieuszcześliwił, i przychylił się do prośb kilku osób. Odiechali Cesarstwo Jeymość dopiero o wpół do 11. wieczorem. Prezydent *Bruceński* otrzymał Krzyż legii Honorowej.

Dnia 17go bież. mies. wyjechali Cesarstwo Jeymość z *Lucken* do *Gandawy*. — Przed wyjazdem swoim rozdali znaczne summy Szpitalom z własney swojej kassy. Artyści Dramatycy, którzy grają sztukę w przytomności Cesarstwa Jeymość, dostali 6.000. franków, a aktor *Bouffon*, który napisał prolog do Monarchów; otrzymał 300. franków.

Na ostatnim tuteyszym balu. Królowa *Westfalska* tańcowała z *Baronem Audenarde*, rodem z *Belgium*.

Dnia 17 b. m. przybył Cesarz Jmść do *Gandawy*, i nazajutrz po godzinie 4 rana wyjechał śmiać przez wyspę *Cadsand* do *Brügge*. Tegoż dnia o godzinie 11. z rana wyjechała Cesarzowa Jeymość z *Gandawy*.

z Bar-sur-Ornain dnia 16. Maja.

Dnia tego bieżącego miesiąca dwa powozy pogrzebowe przejechały przez departament *Mezy*, prowadzon do *Strażburga*, aby z tego miasta do *Paryża* przewieziono ciało Marszałka *Xięcia Montebello*. W poniedziałek to jest dnia 22 Maja iako w rocznicę bitwy pod *Essling*, gdzie poległ ten powszechnie żalowany rycerz, ciało jego z *Strażburga* wyprowadzone będzie. Obrzęd przypisany w programacie ścisownie do wyroku Cesarzkiego, zachwany będzie przez całą drogę. Słychać, iż prócz ciała Marszałka *Lannes*, ciało Generała *Saint Hilaire*, będzie także przewiezione do *Paryża*. Kilka pojazdów z osobami przeznaczonemi do asyflencyi udadzą się za ciałem.

z Rzymu dnia 2. Maja.

Z powodu nadzwyczajnego terazniejszego stanu rzeczy, Komisya Rządowa tuteysza postanowiła, ażeby co miesiąc rozdawano 15.000. franków między ubogich miejscowych.

— Dnia 7. — Wszyscy obcy *Xięża*, którzy nieukuteczni niedawnego rozkazu względem udania się do miejsca ich urodzenia, powinni we 24. godzinach stanąć w *Policyi*. Dla samey tylko choroby mogą dłużej w *Rzymie* bawić.

z Kapui dnia 7 Maja.

Od niejakiego czasu przechodzą codziennie wojska *Francuzkie* i *Włoskie*; ciągną one do *Królestwa Neapolitańskiego*: zdaje się, iż są przesnaczone do wielkiej wyprawy.

Od brzegów Renu dnia 13. Maja.

Nieudalo się naczelnikom *Armii Angielskiej* w *Hiszpanii*, zniechęcić wojsko *Francuzkie*, którego w polu pokonać nie mogli do odwrotu w głąb kraju. W ni-bytności wojska, które się częścią w południowo-zachodnich okolicach *Hiszpanii*, częścią z granicy *Portugalskiej*, zebrało, chcieli znaczne bunty zmieścić razem w kilku miejscach, przeciąć wojsku związek z *Madrytem*, zniszczyć je, i opanować styl rygi i amunicyją, przeznaczone dla czynnego wojska. Jakoż w różnych prowincjach utworzyły się tłumy rokoszanów, maiey lub więcey liczne, które niejakie czas mają wojnę pomysłnie prowadziły, lecz gdy ich dzielnie odparto, niemogą już żadnym grozić niebezpieczeństwem. Wkrótce pokonano bandy zebrane

w rozmaitych okolicach północney *Andaluzyi*, do których się niedobitki woyska *Hiszpańskiego* pobitego i rozproszonego podczas przechodu *Francuzów* przez *Sierra Morena* przyłączyły. Mniej liczne były bandy w głębi *Hiszpanii*, iakoteż między tą stolicę i granicą *Francuzką*; a liczne posiłki, które ciągle z drugiey strony *Pirenow* nadchodzą, posłużą do utworzenia liczne go woyska odwodowego w głębi *Hiszpanii*, które od czasu weyścia *Francuzów* na brzegi morza szrodziemnego i *Atlantyckiego*, jest koniecznie potrzebnym.

Od brzegów *Menu* dnia 19 *Maja*.

Jedno z pism publicznych umieściło następujący artykuł: — „Niewiemy ieszcze przeznaczenia woyska *Francuzkiego*, które z *Westfalii* powraca do *Francyi*. Pewną atoli jest rzeczą, iż pozostanie na lewym brzegu *Dunaju*, aż do dalszego rozkazu, gdyż woysko *Francuzkie* ma zupełnie ustąpić z prawego brzegu tej rzeki.

Posel *Percki*, powracając z *Paryża*, przybył do *Strazburga*.

z *Petersburga* dnia 9 *Maja*.

Ogłoszono tu co następuje:

My *Alexander I.*, z *Bożey łaski Imperator i Samodzierca wszech Rosseyi &c. &c. &c.*

„Przez uroczyście dziękczynienia Bogu ogłosiliśmy w swoim czasie wiernym naszym poddanym, szczęśliwie zawarty pokoy z *Austryą*. Teraz mamy ukontentowanie donieść im o skutkach tego szczęśliwego wypadku. Zasada dzisiań naszych woynnych przeciwko *Austryi*, było trwałe i ściśle przymierze między *Rosyą* i *Francyą*. Zasada tę w całej rozciągłości uznano i zachowano podczas ukończenia traktatu pokoju zawartego dnia 2go *Października* roku 1809 między *Francyą* i *Austryą*. W traktacie tym postanowiono między innemi, iż część dawney *Gallicyi*, przytykająca do granic naszych, ma bydź oddaną przez *Austryą*, i wieloną do *Rosyi*. Stosownie do tego, pełnomocnicy obojga stron, zawarli dnia 7go (19) zeszłego miesiąca *Marca* w mieście *Lwowie* osobny układ, w którym dokładnie obwód i granice tego nowego nabycia określono. Po wzajemnym zatwierdzeniu i po ukłutecznieniu tego aktu przez obydwie strony, nakazując podać go do powszechney wiadomości, jesteśmy przekonani, iż wierni nasi poddani, w tym nowym rozszerzeniu granic naszych, i w przyłączeniu do Państwa naszego tej obitey prowincyi, której mieszkańcy niedługo jednokowy początek wywodzili, u-

znają nowy dowod błogosławiającej nam *Opactrzności*. — Działo się w *Peterzburgu* dnia 17 (29) *Kwietnia* roku od Narodzenia *Chrystusa* 1810, a 10 panowania naszego. “

(podpisano) *Alexander*.

Zaświadczone:

Hrabia Romanzow, *Kancelera Państwa*.

(Następuje potym układ zawarty między pełnomocnikami *Rosyjskimi* i *Austryackimi* względem oznaczenia nowych granic między obydwo ma Państwami, któryśmy w *Numery 43 Gazety* naszej umieścili.)

z *Wilna* dnia 23 *Maja*.

Imperator *Jegomość* zaszczycił orderem *S. Anny* 2giey klasy *JP Sniadeckiego*, *Rektora* tuteyszego *Uniwersytetu*, oraz *JPana Lachaneckiego* członka *Kommissyi Wileńskiej*, ustanowioney do wyśnięcia funduszow *Edukacyjnych*. *JPan Frank* *Doktor* *medycyny*, *Profesor* *uniwersytetu Wileńskiego*, otrzymał order *Świętego Włodzimierza* 4tey klasy, za gorliwą służbę i szczególną troskliwość o pomoc dla cierpiącej ludzkości.

z *Sztokolmu* dnia 15. *Maja*.

Listy z *Gothenburga* donoszą o przybyciu tam *Pana Brinkmann*, do tuteyszego nadzwyczajnego *Posła* naszego w *Londynie*; ziedzie on wkrótce do tuteyszej stolicy.

z *Londynu* dnia 9 *Maja*.

Spodziewamy się tu przybycia *Lorda Adaira*, powracającego z *Konstantynopola*, gdzie człowiek ten niespokojny i pyłny obmierzył imię *Angielskie*, przez posłepowania swoje dumne i gwałtowne, nadewszystko przez nowości, które chciał wprowadzić do kraju, bardzo przywiązane go do swoich zwyczajów. Do tego stopnia posunął zuchwałstwo, iż chciał zasiadać w dywanie. Chciał on napęlić biora i woyska *Anglikami*. To wszystko powinno się było niepodobać, iakoż bardzo się niepodobalo. — *Deputacya* wysłana od mieszkańców *Londyńskich* złożyła adreśł *Panu Francis Burdeit*, który mu uchwalono. *Odpowiedź* jego, iak slychć, była bardzo mocna i wymowna. *Zapewniają*, iż się odgraża na *Lorda Moira* *Gubernatora Toweru*, gdzie jest zamknięty, i na urzędnika, który go aresztował. *Żąda* 30,000 *funtów szterlingów* nadgrody, za to, iż samowolnie był uwięziony. *Mówią* także, iż w dzień uwolnienia jego, wszyscy *patryoci Londyńscy* wdzieją na siebie mundur zielony. Tym czasem zakładają trzy obozy w koło miasta, i w tym tygodniu woyska je zajmą.

— *Dnia 12.* — Sprawa Pana *Francis Burdett* zapala umysł wszystkich. W czasie gdy mu deputacya podała adres, 10,000 zgromadziło się ludu.

Stracono prawie zupełnie nadzieję, abydziecie katarakty przywróciło wzrok Królowi.

Okręt Króla Jmci *the Recluis* zawinął do *Plymouth*, i przywiózł listy bynajmniej nie pocieszające.

Wiadomości dotyczące się *Kadix*, które ten okręt przywiózł, zbliżają te, które od niejakiego czasu rozsiewano o opuszczeniu wyspy *Leon* przez nieprzyjaciela; przeciwnie doszła nam, iż nieprzyjaciel ustawicznie naciera, i że codziennie do 3000 ludzi zabija lub rani.

Nie na tym kończą się nieprzyjemne wiadomości, które pomieniony okręt nam przywiózł. Wprzód nim rozwinął żagle, zamek *Matagorda*, który zostawał w dzierżeniu *Hiszpanowi Anglików*, był atakowany przez *Francuzów* w chwili gdy się najmniej tego spodziewano. *Hiszpanie* cofnęli się, i przeprawili się przez rzekę, zostawiając wojskom naszym obronę zamku. Bronili go przez nieiaki czas; lecz nakoniec utraciwszy Majora od Inżynierów, i 60 ludzi zabitych lub rannych, przymuszeni byli cofnąć się do *Kadix*, zostawiając rannych swoich w *Matagorda*. Okręt liniowy *Hiszpański*, znajdujący się o wystrzał działowy od *Matagorda*, przymuszony był odpłynąć, udając się w górę rzeki *Caraccas*, gdzie się znajdował jeden okręt liniowy, i kilka okrętów kupieckich.

Oto są szczegóły działań *Francuzów* przeciw *Kadix*:

Zrana dnia 21 *Francuzi* sypali okropny ogień do *Matagorda* z baterii ukrytych, na których było wiele dział 240 fantowych, i 9 moździerzy; z twierdzy odpowiadano najmocniejszym i najsukuteczniejszym ogniem.

Obronę twierdzy *Matagorda* powierzono oddziałowi wojsk *Angielskich* i *mażyków*; leży ona na stałym lądzie naprzeciw twierdzy *Puntal*, i panuje po większej części nad zatoką tegoż nazwiska. Bandera *Hiszpańska* powiewała na wysokości szanów; lecz w czasie najmocniejszego strzelania, nieprzelatano krzyczeń, aby zatknięto banderę *Angielską*. W południe dnia 21 bandera wystrzałem działowym zniesioną została: wtedy powrotnie

byli w twierdzy, iż największe dali dowody poświęcenia się i mężstwa. Ogień, który sypali *Francuzi* był tak okropny, iż naziątrz około południa potrzeba było opuścić twierdzę, poniosłszy znaczną stratę. *Anglicy* utracili przeszło 60 ludzi tak w zabitych iako też rannych; między zabitemi znajduje się Major *Angielski* od inżynierów nazwiskiem *Lefebvre*. Marynarka *Angielska* poniosła znaczną stratę. Zdobyłcie tej twierdzy przez *Francuzów*, jest dla nas i dla sprzymierzeńców naszych bardzo szkodliwe. Floty *Angielskie* i *Hiszpańskie* będące w zatoce wyspy *Leon*, są wystawione na ogień z twierdzy *Matagorda*.

Powątpiewaliśmy o autentyczności zamiaru wykradzenia *Ferdynanda VII*, a szczególnie o tym, iż rząd nasz do tego należał, lecz zdziwiliśmy to co się wczoraj w Izbie niższej działo, i lądzić wypada, iż rząd nasz dał się uwieść agentowi jakiemu, którego rząd *Francuzki* opłacał. Ubolewamy nad tym postępkem, gdyż ten okazuje słabość rządu naszego.

PARLAMENT.

Sesja Izby niższej dnia 7 Maja.

Pan *Whidbread* oświadczył, iż pragnie bardzo, aby mógł zaprzeczyć temu wszystkiemu, co czytał w papierach publicznych, względem listu pisanego przez Króla, i posłanego do Króla *Ferdynanda VII*, który to list, iako mówią, był podpisany przez Margrabiego *Welllesleya*. Gdy zaledwie temu uwierzyć można, aby podobny list Król pisał, przeto prosił szanownego Lorda Kanclerza skarbowego, aby wszelką wątpliwość względem tego uprzętnął i aby mu powiedział czyli ten list, był rzeczywiście podpisany przez Króla. — Kanclerz skarbowy odpowiedział, iżby było nieprzyzwoitością na podobne zapytania odpowiadać, a przeto ma sobie za powinność nie dać żadnej odpowiedzi, na zapytanie szanownego członka. — Zdanie się, iż Ministrowie przyznają, że Hrabia *Kolli*, którego rzeczywście nazwisko jest *Kelly*, upoważnionym był przez rząd *Angielski* w zamiśle dopomożenia *Ferdynandowi VII* do ucieczki z *Francyi*.

z Carogrodu dnia 26 Maja.

Nie wiadome są jeszcze wypadki wojenne nad *Dunajem*. Jedni przyczynę temu naznaczają chorobie wielkiego Wezyra w jego obóz pod *Schumla*, która jest tak gwałtowną iż

karzy *Europejskich* do obozu. Wreszcie przygotowania do nowej kampanii ciągle się odbywają mimo wojsk, które ze swych stanowisk powracają do obozu, znaczne posiłki, a szczególność z floty 4.000 Janczarów, i korpus artylerji wyruszyły do *Schiuma*. Czynność jaka pannie w broiowniach jest tym większa, iż zdaje się, że Porta postanowiła prowadzić wojnę równie z *Rosyjanami*, isko też z *Wahabitami*. Jest rzeczą istotną, aby tych ostatnich wypędzić z miast *Medyny* i *Mekki*. Wydano przeto ogólne zlecenia Bazrom *Bagdadu* i *Egiptu*, z których ostatni zgromadzić ma okręty parowozowe w *Suez*, a *Basza Bagdadu* uderzy z brzozy ladu. Zdaje się, iż podróż byłego *Reis Effendego* jest w tym celu odbyta.

— Dnia 10 Kwietnia. — Pan *Esaur-Mou-bourg*, sprawujący interessa *Rzeczpospolitej Francuzkiej*, oddał na osobney audyencyi list od Dworu swego, donoszący o zamienieniu *Cesarza Jegomości Napoleona z Cesarza* — *Xęcińską Austroacką Maryą Ludwiką*.

Odebraliśmy nakoniec pomyślenie wiadomość z *Odeisy*, iż dostaliśmy *Rosyjski* przez okretom kupieckim *Tureckim* do *Tureyi*. Spodziewamy się zatem, że kilka okrętów ze zbożem, którego wczasaiszym niedostatku bardzo potrzebujemy.

OBWIESZCZENIA.

Dyrekcya Generalna Loteryi Państwowej. — Ciagnienie ostatniej klasy Loteryi pobocznej podług wydanych obwieszczeń rozpoczęło się na dniu 1 Czerwca roku bieżącego; w dwóch dniach następnie po sobie idących, trzy tysiące Numerow odciagniętych zostało, w tych znaczniejszych wygrane na następujące padły Numerą, to jest Numer 4.720. wygrał *Wies Podlesie Wysoke*, Numer ten pozostał między niesprzedanemi *Lossami*. — Numer 6,179, wygrał 6,000 złotych w Warszawie u *Petyskusa Kolektora* — ten Numer 615 — 7,117. — 8,660. — każdem po 1,500 złotych, Jeden u *Kolektora Ziegler* w *Poznaniu*, a dwa u *Knola*. Dalsza kontynuacya od dnia dzisiejszego rozpocznie się, a po ukończeniu oney ogłoszona zostanie. — w *Warszawie* dnia 4go Czerwca 1810. *Kochanowski, D. L. K.*

Trybunał pierwszej Instancyi Departamentu Warszawskiego. — Z powodu znacznego w tych dniach upia-

ss, niebędąca inż w dalszązwę przez publiczną Licytacyą puaszczona. — Działo się w *Warszawie* w Pałacu Sądowym na sessyi dnia 26go *Maja* 1810. — *Okrówki Przeważający. Przygocki, Sekretarz.*

1) *Trybunał* pierwszej instancyi Departamentu Warszawskiego. — Gdy dziedzic *Dobr Grabia Polwarki* w *Ponicie Golińskim* leżących, Depozyt *Trybunału* swego w *Zelaznicy* przyniży przez siebie winnych, w dniu dzisiejszym zatwierdził, przeto *Dobra* jego wyżey rzeszone, a pod *Licytacyi* uwalniając, takową niniejszym odwołał, i o tym *Publiczność* uwiadomił.

Działo się w *Warszawie* w Pałacu Sądowym na Sessyi dnia 26go *Czerwca* 1810. — *Okrówki, Przeważający. Przygocki, Sekretarz.*

DONIESIENIA.

Stanisław Potocki Prezes *Rady Stanu* mieszkający w Pałacu własnym na *Krakowskim Przedmieściu*, obwiesza za niżejsszymi warunkami jako i *Zony* swojej *Janiem* wszystkich *Kupców* *Rzeźniarzkow*, *Rzeźnikow*, *Piskarzow*, *Pirówiarow*, *Kucharkow*, *Prokucznikow* etc. etc. iż to co tylko na potrzeby domu Jego jest brany, kupowany, lub robić kasałym, to naszytkotowemni pieniadziami się opłaca, a za tym siła z pomniejszonych osob, żadeny do *Stanisławowa* *Potockich* pretorazy mieć nie może, gdyż żadna przyjęta od nich niescałtenie.

2) *Dobra* *Wios Łasy z Urzędyskiem*, swanym *Kaszczarką*, w *Policyi Zachodniej*, *Cyркуle Stedieckim*, *Powiecie Kwidzieckim* iszato, do wdowy i sukcesorow niezgły *Ant. Franciska Gauchera*, wraz z *Jawentarszcz* żyjących należące, podług aukcyi intryty roczney *ni. Pol.* 3163 (otrząsnęszy ekspozycja) czynić, przez publiczną *Licytacyą*, przed niżej podpisany *Notaryussem* dnia 7go *Czerwca* roku bieżącego o godzinie 3 po południu, w *Kancelaryi Tegoż*, w ryoku miasta *litrey Warszawy*, pod Numerem 63, będącą, odbyć się mającą, w dalszązwę *Trze-letnią* od *S. Jana Chrzesciciela* roku bieżącego naywięcej daiegomo wypuszczzone zofianą. Chęcy rzeszone *Dobra* sadzierażć, na oszacowanym terminie stawić się, i podać swoie do protokolu uczynić maig, o *Jawentarszcz* i warunkach *Dzierzawy*, w *Kancelaryi* podpisał nego *Notaryusza* każdego czasu dowiedzieć się można. Na tej *Licytacyi* przesada będą ceteri *Konice Półkate*. — Dnia w *Warszawie* dnia 26go *Maja* 1810. *Czempinski, Notaryusz*
Departamentu Warszawskiego.

Podaję się do wiadomości, iż część obrazow z kolekei niedgdy *Królewskiej*, równie i *tane Effekta*, materye bogate przez publiczną *Licytacyą* zaczęły od dnia 13 *Czerwca* 1810. codziem od godziny *rozszana* w *Salach redutowych* przy *Teatrze* sa gotowe pieniadze sprzedane będą.

Dnia 26go *Czerwca* s. b. zgineła *wyżbieśka Angielka* i jest mala, opiekowana, ss: *leb*, *ulsy*, *laty* na *karku*; *grbiecie* ma *kafstamowato*, a *konice* ogona *biały*.

Ktoby inż *analazy* niech racy oddać albo do *W. Ry-*

OBWIESZCZENIA.

2) Rada Szkoły Głównej Krakowskiej wobec zadolę uczyelnia przepisom sąsiednia (w dniu 2 Grudnia roku 1809 wydanego, ażeby się starała o zdalnych profesorów do Katedr w tych Szkołach wakuujących; maie ona sobie od Prześw. Jego Xiełstwa Warszawskiego polecenym, ażeby takowych wybranych przes łobie Nauczycieli do potwierdzenia i otrzymania dla nich Patentów oncy przedstawiła: — Obwieszcza wszystkich, zyczących łobie podić się Obowiązków Nauczycielstwa, iż naffepniąc wtey szkole wakują Katedry, lub miejsc:

- W wydziale nauk prawa (Facultas Juridica.)
- Pensya roczna aktualnego Profesora, Eksterm oszacowana: Katedra Ekonomii polityczney i Statystyki krajowey słotych Pollickich 4,800.
- Katedra Prawa Kanonicznego słotych Pollickich 4,800.
- W wydziale nauk lekarskich (Facultas medica.)
- Urząd Prosektora czyli pomocnika dla profesora Anatomii słotych Pollickich 3,000.
- W wydziale nauk Filozoficznych (Facultas Philosophica.)
- Katedra Astronomii i Optyki, połączona s obowiązkami Dyrektora Obserwatorium Astronomicznego słotych Pollickich 3,000.
- Mechaniki, Hydrauliki, Architektury Hydrauliczney słotych Pollickich 8,000.
- Architektury cywilney słotych Pollickich 4,000.
- Fizyki, — matematyka na lat 2, słotych Pollickich 6,000.
- Literatury Pollickiej, Łacinickiej i Francuskiej słotych Pollickich 6,000.
- Urząd Adiurkta, czyli pomocnika Obserwatora słotych Pollickich 3,000.
- Funkcja Mechanika Fizycznego słot Pollickich 2,400.

Orzeka się w tym miejscu, iż podług zasad Urządzenia i Statutu w dniu 2 Grudnia roku 1809 wydanego, tudzież dawnych ustaw Komisaryi Edukacyney Pollickiej, każdy nowo naczynający pracować w Szkole Głównej Profesor, nie wprzód zostić może aktualnym i całkowicie pobierać pensyę, póki ciągle przez lat estery, nie udowodni oncy stałości i pilności przez postępek swych Uczniow. — Dla czego przez te lata mieć będą rangę i tytuł profesorow sąstępcow i dwie trzeci części Pensyi aktualnego Profesora. — Od czego jednak wyłączać się te osoby, które już są dobrą znać, przez swa pożyteczne w innych Akademiiach prace, lub przez wydane własne dzieła w obiektach uczonych.

Podnięty się do Katedry i miejsc wyż wspomnianych, zechcą się zgłosić do Rady Szkoły Głównej, najdalej przed dniem 15 Lipca roku bieżącego, ci, którzy się znajdują w krajach Xiełstwa Warszawskiego; tym zaś którzy są na granicami Rzeczypospolitey, przedłuża się termin do dnia 31 tegoż miesiąca roku. — Do tych odezw przystępując zechcą swoje kwalifikacye z wyłączeniem autentycznymi świadectwami: a) skąd są rodzim, a wiele mają lat życia? b) Jaki jest stan Naczynący ich zdrowia? c) Jaki posiadają języki? d) Co Ci w naukach latwego włożenia się? e) Co Gości i jakie kursa nauk odbyli? — szczegulniey zaś to, o które idzie? f) Jaki s nich odleśli kursy? czy otrzymałi Diplo-

ktorskie? i w której Szkole Głównej? g)ne Czy był publicystami w jakich szkołach Nauczycielami? c)te Zechcą nakoniec przesłać programy nauki, do użycania który podawać się będą. — Te jednak programy, nie w samych tylko sąpytaniach, przesyłane być mają.

Rada Szkoły Głównej odebrawszy takowe żądania konkurujących, wraz z merytami, iakie kto mieć może, i kwalifikacye tych, których osądzi za zdalnych do Katedr lub funkcyi wyż wyrażonych, nie omieszka o swym wyborze przed dniem trzecim Września roku bieżącego uwiadomić i do złożenia egzaminu wstawać; poszym przedstawić będą Prześw. Jego Edukacyney do potwierdzenia i otrzymania dla nich Patentów. — Dla czego podajęcy się Kandydaci zechcą dotychczas dokładny adres, pod którym i wiekie mieszają ma być odpowiedź przesłana; swoje zaś do Rady Szkoły Głównej ekspedycye franco przez pocztę do Krakowa przesyłać zechcą. — O esym z zlecenia Rady Szkoły Głównej mam honor donieść.

Dan w Krakowie dnia 15go Maja 1810 roku.
Michał Szymański, Szkoły Głównej Krakowskiej Sekretarz.

4) Trybunał pierwszy Instancyi Departamentu Warszawskiego podaie niniejszym do wiadomości publiczney, iż pozostali po niegdy J. P. Janie Dehuel byłszym Administratorsze Domu Kary i Poprawy w Warszawie, na dniu 27 Kwietnia 1807 roku, w zwołonym Domie Kary i Poprawy bezporocznym smazym, w lumnie słotych Pollickich 157 grossy miedzianych 15 zawieszona się, w depozycie Trybunału swego stać się, wywa przeto niniejszym wysłanych, do tej pozostalosci prawo mieć mogących, niewiadomych łukaszerow, aby się ciż w przeciągu pięciu miesiący z łwami prawami i dowodami ich legitymacyą probużaciami, przed łwym Trybunałem popisawali, w przeciwnym albowiem przypadku pozostalosci wspomniona łkarzowi publicznemu przylądzą i w dsterzenie oddaną będzie.

Zapozywa również wszystkich Wierzycieli pretenaly do Rzeczypospolitey pozostalosci mieć mogących, aby się wglądali takowych z Ur. Josefem Głom Kuratorem tej masy i ad litra połączononym, w nadmienionym przeciągu czasu, drogą prawem przepisaną rozprawiłi. — Dzieło się w Warszawie w pałacu ładowym na łelaji dnia 29 Listopada 1809 roku.

Akt: Grabieński, Prez:
Jeziorański, Sekretarz.

2) Trybunał Cywilny Pierwszy Instancyi Departamentu Płockiego, zstępujący Trybunał Handlowy. — Gdy niektórzy z Wierzycieli upadłego Starozakonnego Majora Hirsa z Płocka do sprawzenia swych pretensyj w sprawie Czerdziełkowniowym, na ten koniec wyznaczonym, to jest: aż do dnia 15go Kwietnia roku bieżącego, nie zgłosili się, zaczęmy na wiecie k Komisarsza upadłego tegoż Starozakonnego Majora Hirsa, Wiel: Meyera Assessora, z moey Antykuiu 7550 Xiegi III. Kodexu Handlowego, Trybunał drugi i ołstni trzeci czasu do łarządzenia pretenaly Wierzycielow Masy na dwa miesiąca wyznacza, wzywając wszystkich ł tych, którzy pretenaly do Masy wspomnionoy mieć mogą, aby wesz-

nie tym dwumiesięcznym, najpóźniej do dnia 14go Lipca roku bieżącego, przed Kommissarzem wyszczególnionym Wzłym Meyerem Alfsorem w Płocku w Domu Rządowym stanęli, i Proteny swe podali i udowodnili; inaszej na protenylu tychże Wierszycieli, żaden wgląd mianym nie będzie. — w Płocku dnia 4go Maja 1810 roku.
Chmielewski.

Budańszewski, Sekretarz.

3.) Wydział Sępa pokoju Powiatu Rawskiego. — Z mocy wyroku Sądu Apellacyjnego Księstwa Warszawskiego, w dniu 14go Marca roku bieżącego między Ur. Jgnacym Oborskim, przeciwno W. Franciszce Niemierskiej spadłego, i salecena Trybunału Isesey Instancyi Departamentu Warszawskiego pod dniem 18 bieżącego miesiąca datowanego, Nro 2555 oznaczonego, do Ur. Podęgiła powiatu Rawskiego adresowanego, a dnia dzisiejszego odebranego, postanowił w terminach 3ch dnia 9go i 23go Czerwca, tudzież ostatecznym dnia 7go Lipca przez licytacyę wieś Dolesko z zabudniami wsiemi Peary i Chmielmie, aktem Tradycyjnym przez Ur. Wojciecha Janowskiego Burgrabiego Trybunału Isesey Instancyi Departamentu Warszawskiego pod dniem 14 miesiąca Kwietnia roku bieżącego na gruncie wsi Doleska zapisanym, na rzecz Ur. Oborskiego zajątą, w jednorozną Dzierżawę, stosownie do opisanego Aktu Tradycyjnego w tym umieszczonogo, i teraz znajdujęcego wypuścić, w których to terminach powyżey oznaczonych w Rawie w Isbie Sądowej wydziału spornego, każdego dnia o godzinie rotay z rana, życzący zadzierżawienia stawia się, i przykłada posesyi Dzierżawney więcej dający, spodziewać się mogą warunki główniejsze są: iż Summa Dzierżawna w gotowych pieniądzech rocznie ma być zapłaconą; Zadzierżawienia zaś bez anszlęgu lecz egulem na oko wyznaczona będzie, i życzący sobie Dzierżawy, o przywołanych zastawach przez stwierdzenie notary, które im przez Akt tradycyiny postanowiony Desoreca Ur. Maciey Godlewski w Dolesku mieszkający stosownie do zofitowanego sobie Aktu tradycyiny na gruncie wskaze, przekonac się na gruncie mogą. Dzieło się w Rawie dnia 26go miesiąca Maja 1810go roku. — Głowacki P. S. P. Zastępcą Podęgiła.

DONIESIENIA.

3.) P. Franciszek Andrychiewicz Patron, jako Kurator Masy w Processie Likwidacyjnym dla Synagogi miasta Płocka ustanowiony, zapsował przed Trybunał tutejszego Departamentu wierszycielką teyże masy Wzłą Maryazę z Bromirskich Kalksteynową, do udowodnienia proteney i wyszła w układy, a eventualiter do formowania dalszych wniosków.

Gdy mieysce mieszkania rzeszonego W. Maryazy z Bromirskich Kalksteynowey jest niewiadome, i maie w Rosunku do artykuła 69 Nro 8 Kodexu postępowania Zapsow wżęcanych sofiat; przeto wiadomiam one przez pisma publiczne: aby do dnia 9go Lipca roku b. Patrona sobie obrata, do czego siey są proponują PP. Meser, Maykowski i Sonnenberg.

w Płocku dnia 16go Maja 1810 roku.

Prokurator Królewski Turski.
Ignacy Bielski Sekretarz.

3.) P. Franciszek Andrychiewicz Patron, jako Kurator Masy w processie Likwidacyjnym dla Synagogi miasta Płocka ustanowiony; Zapsował przed Trybunał tutejszego Departamentu wierszycielką teyże masy Ur. Era-

zma Gorskigo, do udowodnienia proteney, i wyszła w układy, a eventualiter do formowania dalszych wniosków.

Gdy mieysce mieszkania rzeszonego Ur. Erasma Gorskigo jest niewiadome i maie w Rosunku do artykułu 69 Nro 8 Kodexu postępowania Zapsow wżęcanych sofiat; przeto wiadomiam go przez pisma publiczne, aby do dnia 12go Lipca r. b. Patrona sobie obrata, do czego mu się proponują PP. Meser, Maykowski i Sonnenberg. — w Płocku dnia 16 Maja 1810 roku.

Prokurator Królewski, Turski.
Ignacy Bielski Sekretarz.

5.) Urodzony Wojciech Kosiński ze Smolechowa Powiatu Pultuskiego, zapsował przez Patrona Ur. Stanisława Sonnenberga Urodzonych Stanisława i Kasimiera Cichewskich Braci ródzonych przed Trybunał Departamentu Płockiego, i żądał, aby byli osadzeni na zapłacenie 200 Cser: Złot: Dekretom Sądu Ziemiankiego Cichozawskiego lub przez: 2go Lutego 1790 inż przekazanych.

Ponieważ dla niewiadomego mieszkania Ur. Kazimierza Cichewskiego, maie stosownie do Artykułu 69 Nro: 8 Kodexu postępowania Pozow wżęcanych sofiat; przeto wiadomiam go niniejszym przez publiczne Pismo, aby wedle przepisów Prawa naydaley do dnia 24go Lipca roku bieżącego, obrat sobie przy Trybunał tutejszym Patrona, do czego mu się proponują UUR: Meser, Maykowski i Andrychiewicz. — w Płocku dnia 22go Maja 1810 roku.

Prokurator Królewski,
Turski.
Bielski, Sekretarz.

2.) JWżny Fryderyk v. d. Schuleburg, mieszkający w Angern pod Magdeburgiem w Królestwie Westfalkim, zapsował przez Pana Sonneburga Patrona do Trybunału Departamentu Płockiego, JPana Fryderyka Gottharda Liebharda, Registratora byłey Kamery Płockiey, żądać na mocy Obligacyi na rzecz JWżney Julii z Hrabstwa Schuleburgow pierwszego małżonkwa Castella, a powtorzonego Zieshen pod dniem 17tym Grudnia 1805 roku wykawioney, a sobie pod dniem 3tim Styensia 1807 roku legowaney, zaplaceniu 2500 Tal: na Domu w Płocku przy Ulicy Warszawskiej pod Numerem XXX sytuowanym zahypotekowanych, w grubey monceie, i z prowizyami po 1/200 od sta, od 150 Grudnia 1805 roku usque ad diem solutionis.

Ponieważ mieysce mieszkania rzeszonego Jmśc Pana Liebharda, jest niewiadome, przeto wiadomiam go niniejszym o powyższym Zapsowie przez Pisma publiczne; wysyłając, aby naydaley do dnia 15go Lipca roku bieżącego, Patrona przy tutejszym Trybunał obrat, do czego mu się proponują PP. Meser, Maykowski i Andrychiewicz: — w Płocku dnia 25go Maja 1810 roku.

Turski, Prokurator Królewski.

2.) W Magazyinie Solnym w Radwankowie na przeciwko Czerka dnia 30 Maja skradziono koni parę Ispa-kowato siwych mierzynow, jeden mający lat 5 w 6ym, drugi 3 w 4ym, starszy ma nieco białosci na esole, jabbka po całym się przebiłią, obydwu tufta, młodszemu jedno żywy i więcej do wierzchu sadzay, na prawym udzie ma znak od ukłeszenia wilka, obydwu maig kopyta płaskie; skradziono is z siodłem starym Angielskim, na którym stare torie pokrycie; koby is wyszedł, odprawdził, lub przez list dat wiadomość, będzie miał w nagrodzie czer: sk: to w kasancie.